

РЕЗУЛЬТАТИ ВІДНОВЛЕННЯ НЕРВІВ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ ПІСЛЯ ОПЕРАЦІЙ В РІЗНІ ТЕРМІНИ ТРАВМИ.

Борзих О.В., Оприщенко О.О., Сотнік А.М., Борзих Н.О.
Обласна клінічна травматологічна лікарня, м.Донецьк

За даними різних авторів кількість постраждалих з пошкодженнями периферійних нервів верхньої кінцівки сягає 6-7% усіх відкритих травм кисті, при цьому кількість незадовільних результатів лікування становить до 43% випадків в залежності від рівня травми та кількості пошкоджених нервів. Дискусійним залишається питання щодо строків відновлення нервів.

Мета дослідження: вивчити значення різних методів для оцінки функції периферійних нервів у ортопедії і травматології, а також їх спроможність для прогнозування результатів лікування хворих з даною категорією пошкоджень і встановлення термінів відновлення нервів після травми.

Матеріали і методи: дослідженні базується на результатах аналізу лікування 41 хворого з пошкодженням серединного і -або ліктьового нервів на рівні n/3 передпліччя. 19 пацієнтам було виконано відновне оперативне лікування в гострому періоді травми, вони увійшли у першу (основну) групу. Другу (контрольну) групу склали 22 пацієнта, які отримали лікування у віддаленому періоді травми. Групи статистично значимо не відрізнялись по віку (критерій Стьюдента, $p < 0,05$), статі (критерій χ^2 , $p < 0,05$) та важкості травми (критерій Манна-Уїлкоксона, $p < 0,05$).

Результати і обговорення: було проведене електронейроміографічне обстеження 19 пацієнтів першої групи та 22 пацієнтів другої (контрольної) групи в динаміці: через 2 міс. та 4 міс. після оперативного лікування. Проводили порівняльний аналіз результатів обстеження для здорової і пошкодженої кінцівок. Первинну нейрометрію виконували через 1 місяць після операції, коли ще не було чітких клінічних симптомів відновлення нерва, та повторну - через 6 місяців після відновного лікування, коли у хворих були наявні клінічні симптоми відновлення іннервації кінцівки. Дані нейрометрії заносились до таблиці з 203 метою подальшої статистичної обробки та аналізу. Для оцінки достовірності отриманих даних застосовували критерій Стьюдента.

Висновки: аналізуючи статистично оброблені результати нейроміографії і нейрометрії хворих з пошкодженням периферійних нервів ми виявили, що у пацієнтів, яким проведене оперативне відновне лікування в ранні строки після травми, відновлення нервів відбувалось в коротші терміни, а регенеративні процеси протікають більш виражено.

Реферат: в работе авторы представили отдаленные результаты лечения 41 пациента с повреждениями периферических нервов на уровне предплечья. Пациенты были разделены на две группы в зависимости от сроков оперативного лечения. Проанализированные и статистически обработанные данные нейромиографии и нейрометрии доказывают, что при оперативном лечении в ранние сроки после травмы восстановление нервов происходит в более короткие сроки, а регенеративные процессы протекают более выражено.

Abstract: in the article the authors give the results of long-term treatment of 41 patients with peripheral nerves lesions on forearm level. The patients were divided into two groups depending on terms of surgery. The acquired and statistically processed data of neuromyography and neurometry show that the early surgery after trauma benefits in short-term nerve restoration and the regenerative processes occur more apparent.